

November 2016

Flere elever går i store klasser

I det følgende analyseres udviklingen i antallet af elever i folkeskolens klasser på baggrund af tal fra Indenrigsministeriet og svar fra undervisningsministeren.

Resumé af resultater

- Den gennemsnitlige klassekvotient i folkeskolen er steget hvert eneste år siden 2009 og er i 2016 oppe på 21,8 elever
- Ser man på de enkelte kommuner, er klassekvotienten siden 2009 steget i 88 af de 98 kommuner
- 28 pct. af alle elever går i 2015/16 i 'megaklasser' med 25 eller flere elever. I 2009 var det 17 pct.
- 2.715 elever går i klasser med 31 eller flere elever.
- Fredericia har den højeste andel af elever i klasser med 25 eller flere elever, nemlig 52,2 pct.
- Silkeborg har den højeste andel af elever i klasser med 29 eller flere elever, nemlig 10,4 pct.

Stigning i gennemsnitlig klassekvotient

Klassekvotienten i folkeskolen er steget hvert eneste år siden 2009 fra i gennemsnit 20,4 elever pr. klasse i 2009 til 21,8 elever pr. klasse i 2016. Det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Gennemsnitligt antal elever pr. klasse

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gennemsnit	20,4	20,5	20,9	21,3	21,5	21,6	21,7	21,8

Kilde: Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Mange og flere elever i megaklasser

Den gennemsnitlige klassekvotient på knap 22 elever, som måske ikke umiddelbart forekommer voldsom, dækker over store forskelle fra små klasser i blandt andet tyndt befolkede områder til meget store klasser andre steder.

Stigningen i den gennemsnitlige klassekvotient fra 2009 til 2016 er ikke blot et udtryk for, at meget små klasser er vokset som følge af skolesammenlægninger. Som det fremgår af tabel 2, er stigningen også et resultat af, at der er kommet relativt flere af de meget store klasser med 25 eller flere elever, såkaldte megaklasser. På blot fire år er andelen af elever, der går i megaklasser, steget fra 17 til 28 pct., svarende til, at 140.241 elever i dag går i megaklasser. Samtidig er antallet af elever i klasser med 29 eller flere elever steget fra 4.765 til 8.246 fra skoleåret 2009/10 til 2015/16. Heraf går 2.715 i klasser med 30 eller flere elever.

Tabel 2. Udvikling i andel elever i megaklasser

	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Antal elever i alt	536.969	529.766	523.881	523.651	516.895	506.573	501.880
Antal elever i klasser med 25 eller flere elever (megaklasser)	91.585	100.560	122.062	139.979	144.542	138.314	140.241
Andel af elever i megaklasser	17 %	19 %	23 %	27 %	28 %	27 %	28 %

Kilde: Undervisningsministerens svar på spørgsmål 40 og 41 2014-15 (2. samling) (Alm. del) til BUU og svar på Spørgsmål 62 2015-16 (Alm. Del)

Det skal i relation til tallene bemærkes, at ifølge folkeskolelovens §17 må elevtallet i grundskolens klasser normalt ikke overstige 28 ved skoleårets begyndelse. Det fremgår endvidere, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30.

Kommunale forskelle på andelen af elever i store klasser

At 28 pct. af elever går i klasser med 25 eller flere elever dækker over store kommunale forskelle.

Tabel 3 viser de 10 kommuner, der har den højeste andel af elever i klasser med 25 eller flere elever.

Fredericia har i 2015/16 den højeste andel elever i klasser med 25 eller flere elever, idet over halvde-
len (52 pct.) af eleverne i kommunen går i klasser med 25 eller flere elever. Det bemærkes desuden, at
i Glostrup går 43,6 pct. af eleverne i klasser med 25 eller flere elever. Dette på trods af at der i Glos-
trup kun er et skoledistrikt, hvilket kunne bruges til at fordele eleverne og skabe klasser med færre
elever. Siden 2009 er der dog sket en stigning på 29,1 procentpoint i andelen af elever i klasser med
25 eller flere, så med det ene skoledistrikt er andelen af elever i store klasser altså kun steget.

Tabel 3. De 10 kommuner med højest andel elever i klasser med 25 eller flere elever

	Andel elever i klasser med 25 eller flere elever	Ændring i pct.-point i andel elever i klasser med 25 eller flere elever fra 2009-2016
Fredericia	52,2 %	25,2 %-point
Dragør	47,3 %	24,8 %-point
Glostrup	43,6 %	29,1 %-point
Silkeborg	42,9 %	17,1 %-point
Gentofte	41,7 %	4,6 %-point
Gladsaxe	40,2 %	13,6 %-point
Hjørring	40,2 %	33,3 %-point
Haderslev	39,6 %	26,4 %-point
Slagelse	39,5 %	30,2 %-point
København	39,4 %	9,8 %-point

Kilde: Undervisningsmisterens svar på spørgsmål 40 og 41 2014-15 (2. samling) (Alm. del) til BUU
og svar på Spørgsmål 62 2015-16 (Alm. Del)

Der er også kommunale forskelle på, hvor stor en andel af eleverne, der går i klasser med 29 eller flere
elever. Tabel 4 viser de 10 kommuner med højest andel elever i klasser med 29 eller flere elever. Som
det fremgår af tabellen, har Silkeborg den højeste placering med mere end 10 pct. af eleverne i klasser
med 29 eller flere elever.

Tabel 4. De 10 kommuner med højest andel elever i klasser med 29 eller flere elever

	Andel elever i klasser med 29 eller flere elever
Silkeborg	10,4 %
Fredericia	7,1 %
Herning	6,2 %
Slagelse	5,3 %
Skanderborg	4,9 %
Halsnæs	4,3 %
Lejre	4,2 %
Viborg	4,0 %
Haderslev	3,7 %
Varde	3,6 %

Kilde: Undervisningsmisterens svar på spørgsmål 40 og 41 2014-15 (2. samling)
(Alm. del) til BUU og svar på Spørgsmål 62 2015-16 (Alm. Del)

Den kommunale udvikling i klassekvotienterne varierer

En gennemgang af udviklingen i klassekvotienten i samtlige landets kommuner viser, at der siden 2009 er kommet flere elever i klasserne i 88 af de 98 kommuner. Dette dækker over markante forskelle på udviklingen i de forskellige kommuner. I nogle kommuner er situationen stort set uændret, og i andre er der gennemsnitligt kommet fire ekstra elever i hver klasse.

Tabel 5 viser de 10 kommuner, der har flest elever pr. klasse i 2016. Der er fortrinsvis tale om bykommuner, hvilket understøttes af oversigten over samtlige kommuners klassekvotienter i bilag 1 (tabel 6), hvoraf det fremgår, at det fortrinsvis er landkommuner, som trækker gennemsnittet ned, mens bykommuner som regel har højere klassekvotienter.

Tabel 5. De 10 kommuner med højest klassekvotient

	Klassekvotient 2016	Ændring i antal elever pr. klasse fra 2009-2016
Vejle	24,9	3,9
Fredericia	24,8	3,5
Gentofte	24,6	2
Rudersdal	24,1	2,2
Gladsaxe	24	2,5
Dragør	23,9	2
Albertslund	23,8	1,9
Nyborg	23,7	4,3
Hjørring	23,6	4,6
Frederikssund	23,5	2,7

Kilde: Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Fakta om tallene

De gennemsnitlige klassekvotienter er defineret som antal normalklasseelever pr. klasse fra 0. til 10. klasse. Tallet for et kalenderår er opgjort som gennemsnittet af de to skoleår, der indgår i kalenderåret. For det seneste skoleår 2015/16 er der tale om et forventet tal. Tallene er hentet fra Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal, www.noegletal.dk.

Tallene for antallet af børn i store klasser stammer fra Undervisningsministerens svar på spørgsmål 40 og 41 2014-15 (2. samling) (Alm. del) til BUU og svar på Spørgsmål 62 2015-16 (Alm. Del). Tallene for et kalenderår dækker over opgørelsen i oktober året før. Således dækker tallet for 2009 over skoleåret 2008/2009.

Bilag: Den kommunale oversigt

Tabel 6. Andel af elever i megaklasser, klassekvotient og stigning fordelt på kommuner

	Andel elever i klasser med 25 eller flere elever	Klassekvotient 2016	Ændring i antal elever pr. klasse fra 2009-2016
Albertslund Kommune	27 %	23,8	1,9
Allerød Kommune	28 %	22,3	1
Assens Kommune	19 %	20,5	1
Ballerup Kommune	24 %	22,2	0,8
Billund Kommune	15 %	20,7	0,1
Bornholms Kommune	29 %	21,7	0,6
Brøndby Kommune	13 %	20,6	0,9
Brønderslev Kommune	17 %	20,9	3,1
Dragør Kommune	47 %	23,9	2
Egedal Kommune	37 %	23	1
Esbjerg Kommune	24 %	21,1	1,1
Fanø Kommune	0 %	18,1	1,5
Favrskov Kommune	18 %	21,9	1,5
Faxe Kommune	32 %	22,2	2,4
Fredensborg Kommune	31 %	20	-1,6
Fredericia Kommune	52 %	24,8	3,5
Frederiksberg Kommune	25 %	22,4	0,3
Frederikshavn Kommune	29 %	22,1	3,3
Frederikssund Kommune	30 %	23,5	2,7
Furesø Kommune	33 %	22,7	0,3
Faaborg-Midtfyn Kommune	27 %	20,7	1,8
Gentofte Kommune	42 %	24,6	2
Gladsaxe Kommune	40 %	24	2,5
Glostrup Kommune	44 %	22,8	2,3
Greve Kommune	32 %	21,9	0,6
Gribskov Kommune	20 %	21,7	1,3
Guldborgsund Kommune	27 %	21,7	2,9
Haderslev Kommune	40 %	22,1	3,1
Halsnæs Kommune	36 %	23,3	2,7
Hedensted Kommune	27 %	20,8	1,2
Helsingør Kommune	32 %	22,8	0,8
Herlev Kommune	25 %	22,6	2,4
Herning Kommune	25 %	18,9	-0,6
Hillerød Kommune	37 %	21,7	1,3
Hjørring Kommune	40 %	23,6	4,6
Holbæk Kommune	26 %	22,2	1,6
Holstebro Kommune	22 %	20,9	1,1
Horsens Kommune	29 %	21,9	2,1
Hvidovre Kommune	29 %	22,6	1,9
Høje-Taastrup Kommune	22 %	21,9	2,2
Hørsholm Kommune	25 %	22,7	0,3
Ikast-Brande Kommune	22 %	21,2	-0,5
Ishøj Kommune	15 %	20,8	0,1
Jammerbugt Kommune	20 %	21,4	3,3
Kalundborg Kommune	21 %	19,7	-0,4
Kerteminde Kommune	14 %	21,1	1
Kolding Kommune	30 %	21,6	0,4
Københavns Kommune	39 %	22,8	0,8
Køge Kommune	29 %	22,1	0,2

	Andel elever i klasser med 25 eller flere elever	Klassekvotient 2016	Ændring i antal elever pr. klasse fra 2009-2016
Langeland Kommune	19 %	19,9	3
Lejre Kommune	22 %	21,4	2
Lemvig Kommune	10 %	19	-1,3
Lolland Kommune	32 %	21,2	2,2
Lyngby-Taarbæk Kommune	34 %	22,3	0,9
Læsø Kommune	0 %	18,1	-1,8
Mariagerfjord Kommune	24 %	21,8	1,9
Middelfart Kommune	27 %	21	1,4
Morsø Kommune	20 %	22,8	4,1
Norddjurs Kommune	12 %	20	-0,8
Nordfyns Kommune	24 %	19,9	0,5
Nyborg Kommune	21 %	23,7	4,3
Næstved Kommune	25 %	22,7	2,1
Odder Kommune	30 %	20,9	1,7
Odense Kommune	21 %	21,6	1,4
Odsherred Kommune	24 %	20,4	2,6
Randers Kommune	31 %	22,2	2
Rebild Kommune	24 %	21,6	2,8
Ringkøbing-Skjern Kommune	17 %	19,3	0,7
Ringsted Kommune	15 %	22,4	2,4
Roskilde Kommune	22 %	20,9	-0,7
Rudersdal Kommune	37 %	24,1	2,2
Rødovre Kommune	32 %	22,9	3,3
Samsø Kommune	13 %	18,6	1,6
Silkeborg Kommune	43 %	22,5	1,3
Skanderborg Kommune	38 %	22,8	1,4
Skive Kommune	25 %	19,9	0,9
Slagelse Kommune	40 %	22,1	2,4
Solrød Kommune	20 %	23,1	1,7
Sorø Kommune	19 %	22,2	2,2
Stevns Kommune	17 %	22	1,4
Struer Kommune	17 %	19,1	-0,4
Svendborg Kommune	14 %	20,6	1,4
Syddjurs Kommune	25 %	20,8	-1
Sønderborg Kommune	14 %	20,5	0,5
Thisted Kommune	17 %	20,6	2,3
Tønder Kommune	30 %	22,1	3,3
Tårnby Kommune	21 %	22,4	0,3
Vallensbæk Kommune	26 %	22,8	2,6
Varde Kommune	28 %	21,5	2
Vejle Kommune	26 %	21,5	1,7
Vejle Kommune	33 %	24,9	3,9
Vesthimmerlands Kommune	18 %	19	0,7
Viborg Kommune	29 %	21,9	1,5
Vordingborg Kommune	29 %	21,8	1,3
Ærø Kommune	11 %	20,3	2,7
Aabenraa Kommune	25 %	20,7	0,6
Aalborg Kommune	25 %	20,9	0,4
Århus Kommune	23 %	21,8	0,5

Kilde: Undervisningsministeriet og Social- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal og Undervisningsministerens svar på spørgsmål 40 og 41 2014-15 (2. samling) (Alm. del) til BUU og svar på Spørgsmål 62 2015-16 (Alm. Del)